

Was- en spoelwater nooit lozen

Waterschappen gaan meer controleren op naleving wet- en regelgeving

Verschillende waterschappen en gemeenten hebben aangekondigd de komende jaren meer aandacht te gaan besteden aan het lozen van waswater uit landbouwsputten. Deze aandacht maakt deel uit van een bredere aanpak om lozingen vanaf erven te saneren. Het is belangrijk om als bedrijf na te denken welke oplossing het beste past.

De hoofdregel is dat was- en spoelwater afkomstig van de spuit niet mag worden geloosd in het riool of oppervlaktewater. Dit is ook niet toegestaan als het water eerst een olie- en vetafscheider passeert. In tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht, haalt deze namelijk géén gewasbeschermingsmiddelen uit het water. Ook een rioolwaterzuiveringsinstallatie haalt géén gewasbeschermingsmiddelen uit het rioolwater, waardoor het 'gezuiverde' water met de middelen alsnog in het oppervlaktewater terecht komt. Er zijn twee mogelijke werkwijzen hoe u om kunt gaan met was- en spoelwater van de landbouwsput: reiniging in het veld of reiniging op uw eigen bedrijfslocatie.

Reinigen in het veld

De laatste spuitvloeistof mag verdund worden verspoten in de laatste spuitgang. De uitwendige reiniging mag ook op het perceel plaatsvinden. Het is verplicht om hierbij vijf meter afstand te bewaren van een watergang, zodat geen oppervlakkige afspoeling plaatsvindt. Leveranciers van spuitapparatuur leveren steeds meer af-fabriek-oplossingen in de vorm van een spuitgeweer, reinigingsprogramma's om in- en uitwendig reinigen van de spuit in het veld mogelijk te maken en (opbouw)systemen voor continue reiniging. De vraag blijft of de opdrachtgever u de gelegenheid biedt of nog ruimte heeft uw spuit uitwendig te reinigen op zijn perceel.

Reinigen op de bedrijfslocatie

Werkwijze twee houdt in dat na het leegspuiten en spoelen in het veld de in- en uitwendige reiniging op de eigen bedrijfslocatie plaatsvindt, omdat daar alle voorzieningen aanwezig zijn, zoals een hogedrukreiniger en leiding- of bronwater. Het wassen dient te gebeuren boven een vloeistofdichte voorziening. Ook hierbij geldt dat nooit mag worden geloosd op het oppervlaktewater of riool. Het waswater moet dus worden opgevangen in een put, een tank of in ibc's. Voor bedrijven die minder dan twee uitwendige reinigingen per jaar uitvoeren, is het lozen binnen de inrichting op de bodem toegestaan (dus niet op oppervlaktewater of riool).

Verwerkingsmethodes

Na het opvangen moet het was- en spoelwater worden verwerkt. De verwerkingsmethodes zijn gebaseerd op twee principes. De ene groep gaat uit van het concentreren van

chemische stoffen door deze af te scheiden van water. Hiervoor kunnen Heliosec en osmosezakken worden gebruikt. De andere groep producten (biofilter, fytobak en Phytobac) gaan uit van biologische afbraak door bacteriën en vervolgens verdampen van water. Meer informatie over de verschillende verwerkingsmethodes is te vinden op www.cumela.nl.

Wetgeving

Uit onderzoek blijkt dat de meeste werkzame stoffen voor gemiddeld 95 tot 99 procent worden afgebroken in een biofilter, Phytobac of fytobak. Het vertrouwen van de overheid in de werking van deze systemen wordt bevestigd in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling. Hierin is beschreven waaraan deze systemen dienen te voldoen:

- De gebruiker is verantwoordelijk voor de goede werking. Er is geen keuringsplicht voor een zuiveringsstelsel opgenomen; het systeem moet wel lekvrij zijn.
- De gebruiker dient op verzoek van het bevoegd gezag een berekening te kunnen overleggen dat de capaciteit voldoende is om het waswater te verwerken.
- Het gebruikte substraat afkomstig van biofilter, Phytobac en fytobak wordt niet als afval beschouwd, maar mag nadat het een jaar is gecomposteerd op het bedrijf op het land worden aangebracht.

CUMELA is erg content met de wettelijke voorschriften ten aanzien van deze systemen. Wel wordt er nog een discussie gevoerd over het wel of niet plaatsen van een olieafscheider voorafgaande aan de zuiveringsvoorziening. CUMELA vindt het generiek verplichten van een olieafscheider onnodig, omdat de meeste systemen het waswater verdampen en niet lozen op het riool of oppervlaktewater.

En wat doet u?

Op dit moment is er geen verplichting om te investeren in een reinigingsvoorziening, maar loos geen was- of spoelwater met gewasbeschermingsmiddelen op oppervlaktewater of riool.

CUMELA Nederland heeft zich ervoor ingespannen om ondernemers zelf de keuze te laten hoe en waar ze de reiniging willen uitvoeren, rekening houdend met hun bedrijfssituatie, te bespuiten gewassen en het areaal. Het is aan te bevelen

kritisch te kijken naar de manier van reinigen (frequentie, hoeveelheid water), maar ook naar de verwerkingwijze van het vrijkomende waswater.

We verwachten dat waterschappen komende tijd hun aandacht richten op de omgang met waswater bij landbouwbedrijven, maar ook bij cumelabedrijven. In de nieuwe nota over gewasbescherming hebben bedrijfsleven en waterpartijen voorgesteld dat lozingen met waswater vanaf het erf in de periode 2013-2018 worden aangepakt. Zorg dat u uw eigen bedrijfsvoering onder de loep neemt. Niet alleen om schoon water te bevorderen, maar ook om in de toekomst gewasbeschermingsmiddelen te behouden.

Eigen oplossing?

Mogelijk heeft u inmiddels een persoonlijke oplossing bedacht om het was- en spoelwater op te vangen en te verwerken. CUMELA Nederland hoort graag meer over uw ideeën, oplossingen en ervaringen. Hiernaast denken de medewerkers van CUMELA graag mee en assisteren u met het aanvragen van vergunningen.

Als u een persoonlijk oplossing heeft bedacht om uw was- en spoelwater te verwerken, dan vernemen wij dit graag. Het verwerken van waswater heeft de afgelopen jaren geleid tot vele nieuwe technieken en methoden. Mocht u een eigen wijze, techniek of idee hebben voor het verwerken van waswater binnen uw bedrijf, dan is CUMELA gaarne bereid hierover met u mee te denken. Eventueel willen we uw idee ter beoordeling voorleggen aan het lokale of nationale gezag. Ervaring in dit dossier leert dat lokale overheid best bereid is mee te werken aan praktische oplossingen als de landelijke overheid goedkeuring geeft.

Tekst: Maurice Steinbusch
secretaris sectie Agrarisch loonwerk

Eenvoudige wasplaats voor uitwendig reinigen

Hoewel een voorziening niet vereist is, laten ruim tien akkerbouwers in Zeeland vanuit de Proeftuin Kaderrichtlijn Water Dreischor een gedeelte van hun erf inrichten voor het maximaal twee keer per jaar uitwendig reinigen. Bedenker van deze 'eenvoudige' wasplaats is DLV Plant. De wasplaats bestaat uit een doorlaatbare bestrating ('grasdoorgroeiplaten') op een bed van zand en gebroken puin. De wasplaats ligt vijf centimeter op afschot, zodat het afvalwater afstroomt richting een 'zaksloot' die is voorzien van compost. De aanlegkosten, inclusief materiaal, bedragen ongeveer 3000 euro. Deze eenvoudige wasplaats is goedgekeurd door de gemeente en het ministerie van Economische Zaken. De wasplaats is ook een goede uitgangsbasis voor bedrijven die hun spuit vaker uitwendig willen schoonmaken. In dit geval moet deze wasplaats aan de onderzijde worden voorzien van een voorziening om het waswater op te vangen voor verdere verwerking. De wasplaats wordt op deze wijze een vloeistofdichte voorziening.

◀ Wasplaats van landbouwbedrijf van Gastel Dreischor.

◀ Verplaatsbare wasplaats.

◀ Fytobak in containerbakken bij landbouwbedrijf Spaldrop in Keekerdom.

◀ Fytobak in de grond met behulp van vijverfolie bij loonbedrijf Hoogland in Burgervlotbrug.